

Ruimte, richting en ruggensteun

*Beleidsplan voor
de ontwikkeling van Jenaplan in Nederland
2016 -2021.*

Inleiding

Ruimte, richting en ruggensteun

We geven kinderen ruimte om zichzelf te ontwikkelen. We geven met hen richting aan hun ontwikkeling en we bieden hen ruggensteun. Alle drie zijn even hard nodig in de ontwikkeling van kinderen, maar ook in de ontwikkeling van stamgroepleiders, schoolleiders en de ontwikkeling van scholen en het jenaplanonderwijs in Nederland.

Ruimte:

Het jenaplanconcept geeft scholen ruimte voor een eigen invulling. Dit vergroot het eigenaarschap. Geef elkaar de ruimte!

Richting:

Hoe ziet jenaplanonderwijs in 2021 eruit? Waar verbinden we ons aan? Wat willen we met elkaar bereiken. Wat is het jenaplanconcept en hoe zie je het terug in de scholen? Afbakening van het concept brengt helderheid. Vraagt dat we elkaar positief kritisch bevragen, elkaar de spiegel voorhouden en richting geven aan het jenaplanonderwijs. We benoemen de pareltjes, maar ook onze ontwikkelpunten. We willen dat jenaplan zichtbaar is. Waar nodig daarvoor stappen zetten. Geef richting aan het Jenaplanonderwijs!

Ruggensteun:

Ruggensteun in ruimte: Iedere school z'n eigen vorm van jenaplanonderwijs.

Ruggensteun in richting: Elkaar helpen om het jenaplanconcept in de school te versterken. Ook ruggensteun voor dit plan. Dit beleidsplan beoogt het landelijk convenant te zijn waar we ons als jenaplanscholen in Nederland aan verbinden. Geef elkaar en onze gezamenlijke aanpak ruggensteun!

Onze missie

Jenaplanscholen hebben zich verenigd in de NJPV. Binnen de NJPV zorgen de scholen dat Jenaplan bekendheid krijgt zodat ouders en kinderen voor jenaplanonderwijs kiezen. In de vereniging werken de scholen samen aan de borging van de kwaliteit en ontwikkeling van jenaplanscholen.

Strategische vragen:

In het land werken vele mensen aan deze missie: op de scholen, in de regio's, bij de jenaplanschooling bij initiatieven als NJPV Jong en de Moderne jenaplanschool en natuurlijk de NJPV als verbindende vereniging.

Het is tijd om nieuwe stappen te zetten in de gezamenlijke ontwikkeling van Jenaplan in Nederland. Na de invoering van de kernkwaliteiten en de uitgave van het boek "Jenaplan, school waar je leert samenleven" zijn we toe aan een toekomstgericht strategisch beleidsplan.

Elk leerproces en onderneming start met nieuwe vragen. De belangrijkste strategische vragen voor de ontwikkeling van jenaplan in Nederland en België zijn:

1. Hoe zorgen we dat zoveel mogelijk kinderen en ouders kiezen voor het jenaplanconcept?
Hoe zorgen we dat schoolbesturen en de maatschappelijke omgeving voor Jenaplan kiezen?
2. Hoe zorgen we voor herkenbare kwaliteit in jenaplanscholen?
3. Hoe zorgen we dat studenten, stamgroepleiders en schoolleiders goed geschoold zijn in het (vorm)geven van jenaplanonderwijs?
4. Hoe zorgen we voor gezamenlijk ontwikkelen van het jenaplanonderwijs?
5. Hoe beïnvloeden we vanuit het jenaplanconcept de landelijke discussie over onderwijs?
6. Hoe zorgen we voor draagvlak en betrokkenheid bij onze vereniging?
7. Wat betekent dit voor de organisatie en de financiële onderbouwing van de NJPV?

Opzet van het Plan

Op basis van gesprekken o.a. met een denktank¹) is een aanzet voor een strategisch beleidsplan 2016 - 2021 geformuleerd als startpunt voor gesprek.

In de aanzet wordt per strategische vraag de ontwikkeling van de afgelopen 5 jaar weergegeven in feiten en cijfers. Vervolgens worden doelen gesteld en per doel de aanpak en het te verwachten resultaat beschreven. Het verdient aanbeveling om voor het lezen eerst zelf te bedenken hoe je de strategische vragen zou aanpakken. Per strategische vraag worden een aantal richtinggevende vragen meegegeven als voor het te voeren gesprek.

De bespreking van de aanzet tot een beleidsplan

Het document is voorgelegd aan de regio's, NJPV jong, voortrekkers van het MJPS initiatief en de opleiders. De reacties zijn besproken in de denktank van 17 maart. Tijdens de vergadering van het Algemeen Bestuur van 13 april 2016 is de nieuwe gezamenlijke aanpak en het beleidsplan vastgesteld.

¹ Als nieuwe voorzitter van de NJPV nam Erik Peperkamp het initiatief om met een soort denktank een eerste stap te zetten. De denktank bestond uit Birthe Rike, Marjon Setz en Nanouk Teensma (stamgroepleiders, NJPV Jong), Anite van Oijen en Jacobien van den Hoofdakker (schoolleiders, regiovertegenwoordigers en Algemeen bestuursleden), Wim Huiting en Alex Otten (schoolleiders en initiatief MJPS), Hubert Winters, Ingrid Nagtzaam (opleiders) Ton Scheulderman, Jaap Meijer en Erik Peperkamp (NJPV).

1. Hoe zorgen we dat zoveel mogelijk kinderen en ouders kiezen voor het jenaplan concept? Hoe zorgen we dat schoolbesturen en de maatschappelijke omgeving voor Jenaplan kiezen?

Aantal kinderen op jenaplanscholen:

2003-2004	45.173
2004-2005	46.158
2005-2006	46.720
2006-2007	46.634
2007-2008	45.819
2008-2009	45.040
2009-2010	46.195
2010-2011	46.663
2011-2012	43.498
2012-2013	42.637
2013-2014	40.958
2014-2015	41.678
2015-2016	39.721
2016-2017	38.587
2018-2019.	37.986
2019-2020.	

Gerealiseerd:

- Jenaplanjong heeft een algemene film over Jenaplan (“Wat is Jenaplan”) ontwikkeld. De film is op de website geplaatst.
- De website is heringericht en gemoderniseerd.
- Mensenkinderen komt 4 keer per jaar uit, alle artikelen zijn beschikbaar op de website.
- Er zijn vanaf 2015 6 nieuwe jenaplanscholen gestart. (Mijlpaal Nuenen, Kompas Den Bommel, BAVO school Haarlem, Wegwijzer Grave, De Vilster Middelsum, Het Blokland te Noordscheschut). Een aantal scholen zit in een proces om te overwegen jenaplanschool te worden.
- De Jenaplan VO-scholen hebben elkaar bezocht, hebben een beschrijving gemaakt van de kern van het Jenaplan in het VO-onderwijs en hebben overleg over een gezamenlijk scholingstraject. Jenaplan VO is onderdeel op de website. Het aantal VO scholen is te klein om er een apart deel van de jaarconferentie aan te wijden. Scholen willen nieuw netwerk vormen.
- Veel internationale contacten. Veel belangstelling uit Japan, Taiwan en Tsjechie. Overzicht van de internationale activiteiten staat op de website.

Nog te realiseren:

Plan van aanpak om jenaplanschool te worden en een scholingsaanpak voor nieuwe jenaplanscholen.

2. Hoe zorgen we voor herkenbare kwaliteit in jenaplanscholen?

	Aantal scholen PO	Aantal kinderen PO	Aantal scholen VO	Aantal kinderen VO
2019-2020	174		5	
2018-2019	167	37.986	5	3.491
2017-2018	175	38.152	5	2.829
2016-2017	178	38.587	5	2.826

2015-2016	172	39.721	5	2.695
2014-2015	178	38.857	5	2.502
2013-2014	186	39.374	5	2.437
2012-2013	198	40.782	5	2.148
2011-2012	199	41.811	5	1.990

Gerealiseerd:

- 'Jenaplan in het kort' is vastgesteld. Hieraan staat een voor een buitenstaander begrijpelijke beschrijving van de kern van het concept .
- Er is een brief naar de besturen gegaan waarin de NJPV zich heeft gepresenteerd.
- Een visitatie instrument dat leidt tot herkenbare kwaliteit van alle jenaplanscholen.
- Erkeningsronde: 3. Vastgesteld en per augustus 2018 gestart.

Nog te realiseren:

- Bijstelling visitatie aanpak.

3. Hoe zorgen we dat studenten, stamgroepleiders en schoolleiders goed geschoold zijn in het (vorm) geven van jenaplanonderwijs?

Gerealiseerd:

- Opzet en uitvoering introductiecursussen. Inmiddels hebben leerkrachten en directeuren deelgenomen.
- Zichtbaarheid jenaplanopleidingen en maatwerkbijeenkomsten op website.
- Opzetten evaluatiestructuur post hbo opleiding jenaplan (maart2017).

Nog te realiseren:

- Jenaplanconcept als onderdeel van de Pabo opleiding.
- In beeld brengen opleidingsgraad scholen. Door de toename van Jenaplanscholing in teamverband is de indruk dat de scholingsgraad is toegenomen. (moeilijk boven tafel te krijgen)

4. Hoe zorgen we voor gezamenlijk ontwikkelen van het jenaplanonderwijs?

Gerealiseerd:

- Stimuleren van onderzoek als basis voor ontwikkeling. Inventariseren beschikbaar onderzoek.
- Deelname aan lectoraat vernieuwingsonderwijs (directeur) en opzetten van eigen onderzoek (doorlopend). Reflectie en verspreiden van de resultaten en het formuleren van conclusies en acties.
- Aanpak kwaliteitsbezoeken met terugkoppeling van ontwikkelthema's naar AB.
- Productontwikkeling/Investeringsfonds: een x aanvragen waarvan er y zijn toegekend en z zijn gerealiseerd:
 - Film "Vragen stellen"
 - Film "Driejarigestamgroep"
 - Film "KlasseBox"
 - Films "Stamgroepwerk"
 - Film "Samen spreken"

Nog te realiseren:

- Vaststellen van ontwikkelthema's? Reflectie op het overzicht per thema en het formuleren van conclusies en acties door de denktank.
- Inventariseren van expertise, pareltjes, ontwikkeling - en scholingstrajecten per thema.

- Beschikbaar stellen van het overzicht op de website met vraagbaakfunctie. Doorverwijzing naar expert op dat gebied of scholen die op een thema veel ervaring hebben.

5. Hoe beïnvloeden we vanuit het jenaplanconcept de landelijke discussie over onderwijs?

Gerealiseerd:

- Doorgaan met huidige deelname aan netwerken. (doorlopend)
- Via nieuwsbrief, persberichten en website reactie geven op landelijke ontwikkelingen. (doorlopend)
- Op verzoek van jenaplanscholen met besturen in gesprek over het belang van het concept. (doorlopend)

6. Hoe zorgen we voor draagvlak en betrokkenheid bij onze vereniging?

Gerealiseerd:

- Inspiratie uit het Jenaplan: in contact komen met nieuwe ideeën als inspiratiebron. Dit zetten we voort via het themadeel van mensenkinderen, de jaarconferenties, de dag van de stamgroepleider 2.0, de regioconferentie en diverse andere bijeenkomsten. (doorlopend)
- Informeren betekent op de hoogte brengen van ontwikkelingen binnen Jenaplan in Nederland via website, nieuwsbrief en e-mails en vergaderstukken vanuit het bureau. (Een deel van) de tweede dag van de jaarconferentie zou hieraan besteed kunnen worden evenals inhoudelijke artikelen in het algemeen deel van Mensenkinderen (2016-2017). De website en nieuwsbrief worden opnieuw ingericht naar de behoefte van de lezers (2017). De informatie vanuit het bureau wordt gestroomlijnd in een maandelijkse nieuwsbrief en door beperking van de vergaderstukken en e-mails (2016).
- Gezamenlijk ontwikkelen: de ontwikkelgroepen, de dag voor directeurs en Ib'ers, mogelijke scholingsbijeenkomsten op thema. Resultaten worden vastgelegd. Vervolgacties worden ingepland. (doorlopend)
- Elke school is lid van een regio of ander verband van schoolleiders van jenaplanscholen. Dit hoeft dus niet een regio te zijn, maar kan ook een inhoudelijk samenwerkingsverband binnen jenaplan of een jenaplanbestuur zijn. Ook PABO's maken deel uit van één van deze regio's/verbanden. In feite zijn dit een soort schoolleidersstamgroepen. De regio's/verbanden hebben de volgende functies:
 - A. Intervisie, dialoog: bespreken van vragen vanuit de scholen over de jenaplanontwikkeling en de rol van de schoolleider.
 - B. Visitatie (elkaar kritisch bevragen en ondersteunen in de jenaplanontwikkeling).
 - C. Begeleiding nieuwe directeurs.
 - D. Versterken van het jenaplan in het curriculum van de regionale PABO's.
 - E. Praktisch: o.a. vacatures, plaatsen van stagiaires.
 - F. Vertegenwoordiging in het Algemeen bestuur: Daar wordt bestuurd op hoofdlijnen (beleidsplan, jaarstukken, financiën), vindt dialoog plaats over ontwikkeling in de regio en worden signalen van scholen en voorstellen van de denktank besproken en vertaald in beleid.

Optioneel:

- G. Scholing, expertise uitwisselen.
- H. Regioconferentie
- I. Gezamenlijk ontwikkelen (doorlopend)

Nog te realiseren:

- Bij het jaarlijkse NJPV onderzoek naar de stand van zaken in het jenaplanonderwijs de inventarisatie van talenten en geïnteresseerden als thema opnemen. Verzamelen van e-mailadressen van geïnteresseerde stamgroepleiders.(2016-2017)

7. Hoe zorgen we een effectieve organisatie van onze vereniging?

Gerealiseerd:

- Oprichten van een denktank om de inhoudelijke ontwikkeling van jenaplan te bespreken en vorm te geven met vertegenwoordigers van AB, de opleiders, nieuwe initiatieven als MJPS en NJPV.

Nog te realiseren:

- Heroverweging inrichting bureau na pensionering medewerkers.

Versie 23-4-2020